

Godišnji izvještaj

Centar za Edukaciju Mladih

Poštovani/e,

Na samom početku godišnjeg izvještaja Centra za Edukaciju Mladih, želim napomenuti da ovaj godišnji izvještaj sadrži samo mali presjek svih aktivnosti Centra za Edukaciju Mladih, koje su uspješno realizovane tokom 2008.godine.

Želim se, ispred Centra za Edukaciju Mladih, zahvaliti svim partnerima i saradnicima naše organizacije, na nesebičnoj podršci koju su nam do sada pružali.

Naša dosadašnja saradnja je bila na vrlo visokom nivou i nadamo se da će se tako i nastaviti, s tim sto je naša želja da ova saradnja bude jos čvršća i konstruktivnija za dobrobit svih lokalnih zajednica u kojima djelujemo.

Mi se iskreno nadamo da ćemo, uz čvršću saradnju sa svim relevantnim institucijama

u našim općinama, uključujući i lokalne vlasti, ostvariti naše zacrtane ciljeve koji teže kreiranju uslova i mogućnosti za mlade kako bi aktivno učestvovali u društvenom životu.

Čast nam je i zadovoljstvo reći, da je veliki broj mladih ljudi u 2008.godini, prepoznao angažman i trud Centra za Edukaciju Mladih, na polju zagovaranja, kreiranja i implementiranja omladinskih i volonterskih politika, te programa za mlade.

Ti mladi ljudi su se sada pridružili našem timu, i zajedno sa nama kreiraju volonterske i omladinske programe.

Još jednom hvala za svu pomoć i podršku, koju ste pružili Centru za Edukaciju Mladih, u toku 2008.godine.

Adis Arnautović
Izvršni direktor

1. Centar za Edukaciju Mladih – CEM

Centar za Edukaciju Mladih (CEM) je najveća omladinska nevladina organizacija na području Srednjobosanskog kantona sa sjedištem u Travniku, koja na ovim prostorima djeluje od 1998.godine, najprije pod nazivom PRONI Institut za Socijalnu Edukaciju, a kasnije Forum Syd Central Bosnia Project.

Od 01.decembra 2007.godine, CEM djeluje kao samostalna, nevladina organizacija, koja od početka svog postojanja djeluje u oblasti planiranog, sistemskog i profesionalnog rada sa mladima u cilju razvoja zajednice.

Centar za Edukaciju Mladih posjeduje dugogodišnje iskustvo u radu sa mladima te sprovodi omladinski rad koji obuhvata programe i aktivnosti zasnovane na metodama i principima neformalnog obrazovanja. CEM radi na procesu osnaživanja i podrške mladim ljudima u svjesne, odgovorne i aktivne članove zajednice, te radi na kreiranju uslova za ostvarivanje njihovih punih potencijala. Organizacija radi u skladu sa evropskim standardima, primjenjujući metode rada bazirane na 30-godišnjem iskustvu profesionalnog omladinskog rada na području Sjeverne Irske, kao i na 10-godišnjem vlastitom iskustvu.

U akademskoj 2007./2008. godini smo, u suradnji s Pedagoškim fakultetom u Zenici, implementirali nivo B Univerzitetskog obrazovnog programa omladinskog rada u zajednici, zajedno s druge dvije nevladine omladinske organizacije: CORNO (iz Maglaja/Doboja) i Proni centar (Brčko).

Trenutno imamo četiri funkcionalna omladinska kluba u Travniku, Turbetu, Vitezu i Zenici sa stalno uposlenih 10 omladinskih radnika, obučenih za rad sa mladima koji trenutno implementiraju projekte: edukacije omladinskih lidera u prigradskim naseljima, jačanje kapaciteta učeničkih vijeća, jačanje kapaciteta komisija za mlade, jačanje kapaciteta manjinskih zajednica, kreiranje omladinske i volonterske politike te omladinskog rada u zajednici (treninzi, radionice i vanjske aktivnosti). Broj direktnih korisnika naših programa prelazi brojku od hiljadu i pet stotina, dok naši programi indirektno uključuju preko deset hiljada ljudi različite starosne dobi.

1.2.Vizija

Centar za edukaciju mladih (CEM) ima viziju da svi mladi imaju društvene sposobnosti da razviju sebe, kao i ravnopravne mogućnosti da doprinesu demokratskom i pravednom društvu, te da prihvate BIH kao vlastitu domovinu i zajednicu u kojoj će njihova prava biti priznata i ostvarena.

1.3.Misija

CEM je nevladino, vanstranačko, neprofitno udruženje građana, koje radi s mladima bez obzira na njihova opredjeljenja i pripadnosti u postratnoj, tranzicijskoj, multietničkoj BIH sa akcentom na podijeljene zajednice.

Kroz neformalnu edukaciju, razvoj omladinske politike, prenoseći znanja, vještine i iskustva, te promociju vrijednosti aktivizma i volonterizma u zajednici, osposobljavamo mlade i zajedno s njima kreiramo mogućnosti za njihovo aktivno učešće u društvenom životu.

U našem radu saradujemo sa vladinim i nevladinim sektorom.

1.4. Da bi ispunio viziju i misiju, CEM djeluje u okviru 4 strateška pravca

1. **Bosna i Hercegovina, građanska država u kojoj mladi ostvaruju svoja prava**
 - Kreirana funkcionalna omladinska politika na lokalnim nivoima
 - Prepoznat volonterski rad u zajednici
2. **Mladi ljudi sa razvijenim društvenim sposobnostima (vještinama) za doprinos demokratskom i pravednom društvu**
 - Lični i socijalni razvoj mladih kroz socijalnu edukaciju baziranu na sistemu osiguranja kvaliteta
 - Unapređenje omladinskog aktivizma i volonterizma
 - Rad s ranjivim grupama na podizanju svijesti o njihovim pravima i osnaživanju za realizaciju tih prava
 - Promocija ravnopravnosti i bogatstva različitosti među mladima
3. **Prepoznata profesija omladinskog/e radnika/ce u zajednici**
 - Osiguranje kvaliteta omladinskog rada
4. **Osiguran održiv razvoj organizacije**
 - Prepoznatljivost kvalitete rada CEM-a
 - Osiguranje funkcionalne strukture ljudskih resursa
 - Osigurana sredstva za rad i razvoj organizacije
 - Formirani timovi trenera
 - Poboljšanja saradnja sa drugim NVO-ima (lokalnim i međunarodnim)

Ciljna grupa CEM-a su svi mladi bez obzira na nacionalnu, religijsku, rasnu, seksualnu i druge pripadnosti i opredjeljenja.

Centar za Edukaciju Mladih (CEM) radi na procesu osnaživanja i podrške mladim ljudima, u svjesne, odgovorne i aktivne članove zajednice, kao i na kreiranju uslova za ostvarivanje njihovih punih potencijala.

2. Godišnji izvještaj za 2008. godinu

2.1. Osnaživanje ljudskih resursa

2008. godina je bila godina u kojoj je CEM doživio metamorfozu, transformišući se u potpuno samostalnu, prepoznatljivu lokalnu nevladinu organizaciju.

Struktura i sistem organizacije se prilagodio novonastalim okolnostima, i u tu svrhu CEM je nastavio raditi na osiguravanju funkcionalne strukture ljudskih resursa.

S ciljem osnaživanja ljudskih resursa, CEM je u suradnji sa Forum Sydom i drugim obrazovnim institucijama i organizacijama organizovao obuke za uposlene:

1. Liderstvo i razvojni omladinski rad u zajednici

Jednogodišnji certifikovani program

Liderstvo i razvojni omladinski rad u zajednici program Nivo B (30ECTS) se organizovao u akademskoj 2007/2008 godine. Razvijen je koristeći primjere edukacije i treninga za omladinske radnike u zajednici u Švedskoj i Velikoj Britaniji, a prilagođen lokalnim potrebama, a dalje se razvijao u skladu sa regulacijama i istraživanjima Pedagoškog fakulteta, Univerziteta u Zenici.

Cilj dodiplomskog programa "Liderstvo i razvojni omladinski rad u zajednici" je da osposobi studente za zvanje omladinskog radnika u zajednici, koji će stoga postati pripremljeni, obučeni i biti u mogućnosti da rade u svim obrazovnim institucijama, kao i u vaninstitucionalnim okruženjima, od predškolskih obrazovnih centara do škola, učeničkih i studentskih domova, kao i omladinskim klubovima i omladinskim centrima. Studiji će istovremeno pripremiti i osposobiti studente za rad u lokalnoj zajednici i društvu uopšte, i upoznati ih sa važnosti istraživačkog rada.

Nakon uspješnog završetka studenti su dobili certifikat za Liderstvo i razvojni omladinski rad u zajednici od Pedagoškog Fakulteta, Univerziteta u Zenici.

Pedagoški fakultet i Centar za Edukaciju Mladih zajedno s druge dvije nevladine omladinske organizacije: CORNO (iz Maglaja/Doboja) i Proni centar (Brčko), je implementirao ovaj projekat.

Nivo B je u akademskoj 2007/2008. uspješno završilo 3 uposlenih Centra za Edukaciju Mladih.

2. Trening „Strateško planiranje“

Trening „Strateško planiranje“ su za 20 nevladinih organizacija iz cijele Bosne i Hercegovine, organizovali GTZ i Green Visions Sarajevo.

Održao se u Sarajevu, u februaru 2008.godine, i trajao je 2 dana.

Ovom treningu prisustvovao/la je 1 uposleni/a

3. Trening „PR“

Organizovan od strane Forum Syda, u aprilu 2008.godine

Treningu je prisustvovalo 4 predstavnika Centra za Edukaciju Mladih, te predstavnici CORNO-a i Proni centra.

Trneing je održan u Sarajevu, i trajao je 2 dana.

4. Trening „Namicanje sredstava“

Održan također u aprilu 2008.godine u trajanju od 2 dana, organizovan od strane Forum Syda.

Treningu su prisustvovali svi/e uposleni/e Centra za Edukaciju Mladih, a održan je u prostorijama CEM-a Travnik.

5. Trening „Održivost i razvoj NVO-a“

Trening je organizovan u Sarajevu, od strane GTZ-a i Knowledge Centera Sarajevo, za 20 nevladinih organizacija iz Istočne i Srednje Bosne.

Održao se u aprilu 2008.godine i prisustvovalo je 1 uposleni/na Centra za Edukaciju Mladih.

6. Trening „Project Cycle Management“

Održan u Sarajevu, u junu 2008.godine

Trening je organizovao Forum Syd, za sve uposlene Centra za Edukaciju Mladih.

7. Trening „Demokracija i ravnopravnost spolova“

Organizovan od strane Forum Syda, za uposlene Centra za Edukaciju Mladih, CORNO-a i Proni centra.

Održao se u Tesliću, u oktobru 2008.godine, a prisustvalo je 5 uposlenih CEM-a.

Aktivnosti Centra za Edukaciju Mladih možemo razvrstati na radionice, treninge i projekte (zagovaranja, vanjske aktivnosti i edukacija).

2.2. Realizovane radionice u 2008.godini

2.2.1. Kurs informatike za romsku i neromsku populaciju

Tema radionice: Učenje osnova MS Worda i Internet Explorera

Ciljevi i podciljevi radionice

- Razvoj ličnih sposobnosti rada na računaru
- Sticanje osnovnog znanja o računarima, korisnog prilikom zapošljavanja
- Pružanje «besplatnih usluga» svim članovima/cama zajednice bez obzira na godine
- Povezivanje mladih koji dolaze iz različitih društveno-socijalnih slojeva (manjine i marginalizovane grupe)

Zbog zainteresiranosti šire zajednice, CEM je i ove godine uspješno provodio kurs informatike, tj. osnova rada na računarima. Kurs informatike za početnike pruža polaznicima/ama osnovna znanja iz oblasti MS Worda (program za obradu teksta), te drugih programa i Internet Explorer (internet pretraživač). S obzirom na to da je upotreba računara i interneta postala dio naše svakodnevnice, zainteresiranost za ovu radionicu veoma je velika, naročito od strane starijih članova/ica zajednice i stanovnicima/ama ruralnih naselja kojim pohađanje ove radionice može biti korisno prilikom traženja zaposlenja ili kao dokvalifikacija za poslove koje već obavljaju.

Ovu radionicu u 2008. godini je pohađalo 12 polaznika/ca Romske populacije iz Viteza i to kroz 1 ciklus u trajanju od 3 mjeseca. Takođe, ovaj kurs je u CEM Turbe završilo 32 polaznika/ce.

2.2.2. Radionice stranih jezika

Tema kursa: engleski, turski i romski jezik

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Učenje osnova engleskog, romskog i turskog jezika kroz druženje i interakciju
- Pružanje «besplatnih usluga» svim članovima/cama zajednice
- Razvoj ličnih sposobnosti i vještina komunikacije na pomenutim jezicima, koje mogu koristiti prilikom traženja zaposlenja
- Promocija kulture Roma
- Razvijanje komunikacijskih vještina
- Razvijanje vještina aktivnog slušanja

Strani jezici su postali nezaobilazan faktor današnjice. Ova radionica je nastala kao odgovor na potrebe zajednice (naročito starijih članova) za učenjem osnova raznih stranih jezika kao npr. njemački, engleski, holandski, turski itd.

Romski jezik je važan dio promocije romske kulture.

Ovu radionicu u 2008. godini je aktivno pohađalo i završilo 99 polaznika/ca (uključujući romsku populaciju) i to kroz 2 ciklusa u trajanju od 3 mjeseca.

2.2.3. Volonterska radionica

Tema radionice: Omladinski aktivizam i volonterizam u zajednici

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Promocija volonterizma u zajednici
- Stvaranje volonterske politike na nivou organizacije
- Pisanje projektnih prijedloga, organizacija i realizacija vlastitih projekata u zajednici
- Učešće u organizaciji i realizaciji raznih projekata CEM-a
- Edukativne razmjene sa drugim organizacijama i projektima

Volonterizam je jedan od najosnovnijih temelja civilnog društva. CEM se bavi promocijom i unapređenjem volonterizma u zajednici. S obzirom na to, formiran je volonterski odbor od najaktivnijih volontera/ki, koji/e narazličite načine obavljaju razne poslove u klubu, stiču različita znanja i iskustva, te na taj način rade na svom ličnom razvoju, razvoju lokalne zajednice, ali i organizacije CEM Travnik. Neki/e od njih vode radionice a svi su uglavnom uključeni u organizaciju i realizaciju svih projekata koje provodi organizacija CEM. Bitno je naglasiti da su svi/e ovi/e mladi/e aktivisti/ce prethodno prošli različite obuke i treninge i svoje poslove obavljaju veoma stručno i profesionalno, a sve to uz nadzor školovanih i certificiranih omladinskih radnika/ca.

CEM koji djeluje u Centralnoj Bosni, broji 35 aktivnih volontera/ki.

2.2.4. Radionica „Istraživačko novinarstvo“

Tema radionice: Osnove istraživačkog novinarstva

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Poticanje na omladinski aktivizam i volonterizam
- Edukacija o osnovama novinarstva i sticanje novih iskustava
- Istraživanje problematike mladih, aktuelnosti i trendova
- Promoviranje važnosti uloge mladih u razvoju lokalne zajednice pa i zemlje

Mladi na ovoj radionici imaju priliku upoznati se s osnovama istraživačkog novinarstva, razmijeniti iskustva, učiti o demokratiji i ljudskim pravima, voditi diskusije o aktuelnim zbivanjima u svijetu i kritički se osvrnuti na ta zbivanja, Istraživati problematiku mladih, aktuelnosti i trendove, kao i promovirati važnost uloge mladih u razvoju lokalne zajednice pa i zemlje.

Ovu radionicu u 2008. godini je aktivno pohađalo i završilo 17 polaznika/ca i to kroz 1 ciklus u trajanju od 3 mjeseca.

2.2.5. Radionica „Drama i teatar“

Tema radionice: Dramski odgoj

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Sloboda samoizražavanja
- Razvoj mašte i umjetničke svijesti
- Socijalna i mentalna osviještenost
- Samopoštovanje i samopouzdanje

Poznato je da je drama odlično sredstvo za stjecanje općeg znanja i postoji mnogo načina da je se poveže sa nastavom jezika, povijesti, umjetnosti, glazbe itd.

Kroz dramu se mladi ljudi uče disciplini, kroz igru i vježbu uče rješavati zadane probleme i nositi se s njima.

Tehnikama dramskog odgoja razvija se vještina slušanja i kritički stav prema umjetničkom. Na taj način se mladi uče biti dobra publika i razvijaju osjećaj za scenski (javni) nastup.

Ovu radionicu pohađalo je 10 članova/ica omladinskog kluba u Vitezu.

2.2.6. Radionica gitare/muzička radionica

Tema radionice: Socijalizacija mladih ljudi kroz osnove sviranja gitare

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Formiranje grupe mladih ljudi koji dolaze iz različitih društveno-socijalnih slojeva (manjine i marginalizovane grupe)
- Podrška i pružanje prilike mladima da nauče svirati gitaru
- Timski rad

Veliki broj mladih pokazuje želju da nauči svirati neke od instrumenata, pa je tako nastala ideja za ovu radionicu.

Ove godine smo imali dva ciklusa radionica, u trajanju od po tri mjeseca. Radionica je podijeljena na dvije grupe.

1. Gitara za početnike (35 članova)

2. Gitara za napredne (11 članova)

Prolazeći kroz ovu radionicu, članovi/ce početne grupe su naučili svirati gitaru. **U dva ciklusa ovu radionicu je pohađalo 46 članova/ca**

2.2.7. Radionica "Volonterski odbor na nivou organizacije"

Tema radionice: Promocija važnosti i značaja volonterizma u zajednici

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Edukacija aktivnih volontera/ki
- Promocija volonterizma
- Kreiranje i implementiranje volonterske politike na nivou organizacije
- Kreiranje volonterskih programa

U sklopu CEM-a već dvije godine postoji Volonterski odbor CEM-a, koji se sastoji od pažljivo odabranih članova, iskusnih volontera/ki iz organizacije, čiji je rad fokusiran na promociju volonterizma u našoj zajednici, njegovu važnost i njegov značaj.

Volonterski odbor je implementator nekoliko aktivnosti (okrugli stolovi, izložbe...), a također je kreirao i osmislio volontersku brošuru.

Pored promocije volonterizma, volonterski odbor je imao zadatak da napravi volontersku politiku na nivou naše organizacije, kako bi se regulisala prava i obaveze volontera/ki CEM-a.

Volonterska politika CEM-a sadrži prava i obaveze volontera/ki i organizacije, definiciju volonterizma i volontera/ki CEM-a, vrste volontera/ki u CEM-u, te ostale neophodne smjernice za upravljanje volonterskim programima, kao što su dokumenti za lični opis posla, superviziju, ugovor o radu itd.

Dokument „Volonterska politika CEM-a“ je zvanično prihvaćen od strane organizacije u septembru 2008. godine.

CEM jedina organizacija u regiji CB koja ima i implementira volontersku politiku.

2.2.8. Radionica „Izviđači“

Tema radionice: Ekologija

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Edukacija mladih na polju ekologije
- Razvijanje vještina izviđača
- Samopoštovanje i samopouzdanje
- treninzi (prva pomoć, zaštita od NUS-a, topografija, kretanje u prirodi)

Tokom ove godine urađene su brojne aktivnosti sa ovom grupom. U prvom tromjesečju ove godine Izviđači su imali aktivne treninge iz oblasti: Prva pomoć, topografija, zaštita od NUS-a, vanjske aktivnosti (pohodi). U maju ove godine

urađen je projekat zaštite srednjovjekovne tvrđave Toričan ,kroz koji je ova grupa promovisala zaštitu kulturnog nasljeđa, te akcijom čišćenja uredila jezgro ove tvrđave. Sama akcija je naišla na potporu od zajednice, te u akciji čišćenja je učestvovao i jedan broj građana Turbeta.

Izviđači CEM Turbe je grupa koja broji 23 člana i kao takva je najaktivnija.

2.2.9. „Novinarska radionica“

Tema radionice: osnove novinarstva

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Poticanje na omladinski aktivizam i volonterizam
- Edukacija o osnovama novinarstva i sticanje novih iskustava
- Istraživanje problematike mladih, aktuelnosti i trendova
- Promoviranje važnosti uloge mladih u razvoju lokalne zajednice

Mladi na ovoj radionici imaju priliku upoznati se s osnovama fotografije i novinarstva, razmijeniti iskustva, učiti o demokratiji i ljudskim pravima, voditi diskusije o aktuelnim zbivanjima u svijetu i kritički se osvrnuti na ta zbivanja, kao i Istraživati problematiku mladih, aktuelnosti i trendove, kao i promovirati važnost uloge mladih u razvoju lokalne zajednice pa i zemlje.

Zadatak ove grupe je bio i izrada klubskog biltena koji je izlazio mjesečno u izdanju od po 50 kom sa najaktuelnijim dešavanjima u klubu.

Ovu radionicu u 2008. godini je aktivno pohađalo i završilo 12 polaznika/ca i to kroz 2 ciklusa u trajanju od po 3 mjeseca.

2.2.10.Radionica „Debata“

Tema radionice: Razvijanje debatnih vještina

Ciljevi i podciljevi radionice:

- Unaprijeđenje sposobnosti učenika/ca da iznesu, argumentiraju i odbrane, odnosno dokažu ispravnost svoga mišljenja sugovornicima, publici ili širem slušateljstvu kroz:
- Usredotočenost na suštinu kontroverznih pitanja
- Naglašavanje tolerancije za različita gledišta
- Poticanje sudionika u tome da prepoznaju vrijednost timskog rada
- Omogućavanje učenicima/cama da debatiraju na mnogo različitih tema

Radionicu je pohađalo 8 članica, i to četiri učenice iz KŠC „Petar Barbarić“ Travnik i četiri učenice Gimnazije Travnik. **Radionica je trajala tri mjeseca i završilo je 8 djevojaka.**

Mjesto održavanja	Broj različitih radionica	Broj učesnika
CEM Travnik	5	99
CEM Turbe	4	72
CEM Vitez	6	73
CEM Zenica	2	62
ukupno	17	306

2.3. Realizovani treninzi u 2008.godini

2.3.1. Trening „Pisanje projektnih prijedloga“

Teme treninga: Priprema i pisanje projektnih prijedloga, priprema budžeta za projekte

Cilj i podcilj treninga:

- Obuka aktivnih članova zajednice koji djeluju u NV sektoru, mjesnim zajednicama, učeničkim vijećima
- Podrška pri apliciranju za fondove i održivom razvoju udruženja

Trening je održan 9 puta i završilo ga je 87 polaznika/ce,

- Članovi učeničkih vijeća srednjih škola u Vitezu
- Volonteri CEM-a
- NVO „Izvor mladosti“ Vitez
- „Romano centar“ Zenica (Romska populacija)
- Mladi ljudi prigradskih naselja općine Travnik
- Predstavnici mjesnih zajednica u organizaciji Općine Vitez
- članova/ca volonterske grupe CEM Turbe
- NVO sa područja MZ Turbe.

2.3.2. Trening „Odnosi s javnošću“

Tema treninga: Odnosi s medijima i javni nastup

Cilj i podcilj treninga:

- Obuka aktivnih članova zajednice koji djeluju u NV sektoru, mjesnim zajednicama, učeničkim vijećima
- Socijalizacija, razvijanje novinarskih vještina za medijsko izražavanje

Trening je održan jednom, a završilo ga je 10 polaznika/ca, članova NVO „Izvor mladosti“ Vitez.

2.3.3. Trening „Namicanje sredstava“

Tema treninga: Namicanje sredstava za samoodrživost projekta/organizacije

Cilj i podciljevi treninga:

- Obuka aktivnih članova zajednice koji djeluju u NV sektoru, mjesnim zajednicama, učeničkim vijećima
- Izgradnja odnosa sa donatorima
- Povećanje broja prijatelja organizacije i individualnih donatora

Trening je održan jednom, a pohađalo ga je 10 polaznika/ca, članova NVO „Izvor mladosti“ Vitez.

2.3.4. Trening „Uvod u omladinsku politiku“

Tema treninga: Mladi i aktivizam u zajednici

Cilj i podciljevi treninga:

- Obuka aktivnih mladih ljudi koji djeluju unutar omladinskih udruženja/organizacija/vijeća
- Osvješćivanje mladih po pitanju njihovih prava
- Zagovaranje aktivizma i volonterizma

Trening je održan jednom, i pohađalo ga je 13 polaznika/ca, članova učeničkih vijeća srednjih škola iz Viteza.

2.3.5. Trening „Djelovanje u konfliktnim situacijama“

Tema treninga: Konstruktivni pristup sukobu

Cilj i podciljevi treninga:

- Formiranje i održavanje grupnih i individualnih identiteta (marginalizovanih skupina)
- Promocija bliskosti i važnosti odnosa
- Stvaranje saveza
- Izgradnja novih odnosa

Trening je održan jednom, i pohađalo ga je 12 polaznika/ca romske populacije iz romskog naselja Sofa, Vitez.

2.3.6. Trening „Osnove novinarstva“

Tema treninga: Omladinski mediji

Cilj i podciljevi treninga:

- Obuka aktivnih mladih ljudi koji djeluju unutar omladinskih udruženja/organizacija/vijeća

- Socijalizacija, razvijanje novinarskih vještina za medijsko izražavanje

Trening je održan jednom, i pohađalo ga je 13 polaznika/ca, članova učeničkih vijeća srednjih škola iz Viteza.

2.3.7. Trening „Osnove komunikacijskih vještina“

Teme treninga: Verbalna i neverbalna komunikacija, aktivno slušanje, asertivnost, konstruktivno rješavanje konflikta i medijacija

Cilj i podciljevi treninga:

- Izgradnja kapaciteta učeničkih vijeća, mladih ljudi iz prigradskih naselja I romske populacije kroz poboljšanje komunikacijskih vještina uz interaktivno učešće.
- Vršnjačka edukacija
- Razvoj i izgradnja tima
- Prevazilaženje predrasuda
- Prihvatanje različitosti
- Razvijanje saradnje, tolerancije i međusobnog povjerenja

2.3.8. Trening je održan 7 puta i pohađalo ga je ukupno 76 mladih ljudi, sa grupama:

- 3 učenička vijeća srednjih škola iz Travnika
- Volonterski odbor CEM-a
- Mladi iz prigradskih naselja općine Travnik
- Učenička vijeća srednjih škola iz Travnika, Viteza i Zenice
- Mladi ljudi, Romi ,općina Zenica

2.3.9. Trening „Prva pomoć“

Tema: osnove pružanja prve pomoći

Cilj i podcilj treninga:

- Obuka aktivnih mladih ljudi koji djeluju unutar omladinskih udruženja/organizacija/
- Ispravan pristup povređenom

Trening je održan 2 puta i uspješno ga je završilo 18 članova CEM-a Turbe (volonteri i grupa izviđača).

2.3.10. Trening „Zaštita od NUS-a“

Tema: Opasnost od minsko- eksplozivnih sredstava

Cilj i podcilj treninga:

- Obuka aktivnih mladih ljudi koji djeluju unutar CEM-a
- Osvješćivanje mladih po pitanju opasnosti od MINA
- Upoznavanje sa metodama i procedurama u slučaju uočavanja NUS-a

Trening je održan 2 puta i uspješno ga je završilo 26 članova, (grupa izviđača, volonteri, novinari).

2.3.11. Trening „Izgradnja i razvoj tima“

Teme treninga: Osnove timskog rada, socijalne vještine koje su potrebne za timski rad, liderstvo u timskom radu, prednosti i nedostaci rada u timu, timske uloge

Cilj i podciljevi treninga:

- Edukacija polaznika treninga o izgradnji i razvoju tima i poticanje mladih ljudi da steknu vještine koje su potrebne za timski rad
- Obuka aktivnih članova zajednice koji djeluju u NV sektoru, mjesnim zajednicama, učeničkim vijećima
- Poboljšavanje odnosa u timu kako bi se doprinijelo konstruktivnom obavljanju zadataka i problema mladih u zajednici

Ovaj trening u 2008. godini održan je dva puta i to sa Volonterskim odborom CEM-a i aktivnim volonterima CEM-a i grupom mladih ljudi iz ruralnih područja.

Kroz ovaj trening je prošlo ukupno 20 ljudi.

Odgovoran klub	Broj različitih treninga	Broj učesnika
CEM Travnik	1	76
CEM Turbe	3	58
CEM Vitez	6	131
CEM Zenica	1	20
ukupno	11	285

2.4.Realizovani projekti u 2008 godini

2.4.1.Prezentacije

1. Naziv projekta: „Dani otvorenih vrata“

Sažetak projekta:

Povodom prezentacije organizacije i aktivnosti našeg kluba, Centar za Edukaciju Mladih je 21.02.2008.godine organizirao “Dan otvorenih vrata”.

Na ovoj manifestaciji bili su prisutni općinski vijećnici,predstavnici učeničkih vijeća,referenti/ce za pitanja mladih,roditelji članova i volontera naših klubova,pedagozi/gice srednjih škola,profesori i ostali članovi naše zajednice.

Prisutni su imali priliku upoznati se sa našim implementiranim projektima i aktivnostima, te se informirati o trenutnim i budućim aktivnostima našeg kluba.

Datum implemetacije projekta:

18.02.2008. - CEM Donji Vakuf

19.02.2008. - CEM Turbe

20.02.2008. - CEM Travnik

21.02.2008. - CEM Vitez

22.02.2008. - CEM Zenica

2. Naziv projekta: „Dani općine Vitez“

Sažetak projekta:

Dana 27.04.2008. godine obilježen je Dan općine Vitez. Osam volontera/ki, zajedno sa omladinskim radnicama, predstavilo je našu organizaciju i dijelilo promotivne materijale na Gradskom trgu ispred hotela “Vitez” . Pored predstavljanja omladinskih organizacija bilo je i drugih aktivnosti kao što su:

- Kros učenika/ca osnovnih i srednjih škola

Svečana sjednica općinskog vijeća u hotelu “Vitez „

Datum implemetacije projekta: 28.04.2008.godine – Gradski trg – Vitez

3. Naziv projekta: „Top lista volonterista“

Sažetak projekta:

Prezentacija rada Volonterskog odbora Centra za Edukaciju Mladih.

Cilj projekta je bio promocija brošure o volonterizmu, koju su osmislili i kreirali članovi Volonterskog odbora CEM-a.

Program je sadržavao prezentaciju aktivnosti Centra za edukaciju mladih i Volonterskog odbora, te video projekciju skečeva, čiji su autori volonteri naše organizacije.

Općina Vitez je podržala realizaciju ovoga projekta.

Datum implemetacije projekta:

31.05.2008. – Plato ispred Konzuma - Travnik

16.07.2008. – Gradski trg - Vitez

18.07.2008. – Centar - Turbe

4. Naziv projekta: „Promocija Centra za Edukaciju Mladih“

Sažetak projekta:

Osnovni cilj ovog eventa je bio usmjeriti pažnju mladih ljudi na samu organizaciju i njene aktivnosti, te mogućnosti koje nudimo mladim ljudima, poziv na aktivnije učešće mladih ljudi u zajednici kroz promociju volonterizma i omladinskog aktivizma, ali i kroz različite interesantne aktivnosti.

Mladi ljudi su imali mogućnost da učestvuju i uveličaju ovaj event tako što su se mogli prijaviti na takmičenje u rolanju, biciklizmu, crtanju grafita, ali i plesanju hip hopa. S druge strane, sve ove aktivnosti su vodili mladi ljudi što je dalo jasnu sliku drugima da je moguće pretvoriti svaku ideju u djelo, a glavni moto cijele

manifestacije je bio: „**Budi promjena koju želiš vidjeti u svijetu!**“

Datum implemetacije projekta: 16.11.2008.godine, Plato robne kuće „Bosanka“ Zenica

2.4.2. Okrugli stolovi

1. Naziv projekta: „Sajam učeničkih vijeća“

Sažetak projekta:

Okrugli stol je realizovan 27.03.2008. u Donjem Vakufu pod nazivom "Rad učeničkih parlamenata / vijeća učenika", i imao je za cilj da poboljša rad učeničkih vijeća srednjih škola. Učestvovala su učenička vijeća iz Zenice, Travnika, Viteza i Donjeg Vakufa.

Datum implemetacije projekta: 27.03.2008. – Hotel „Vrbas“, Donji Vakuf

2. Naziv projekta: „Vrijednosti braka i porodice“

Sažetak projekta:

Okrugli stol na temu: „Vrijednosti braka i porodice“, organizovan je u saradnji sa II gimnazijom Zenica. Učenici ove srednje škole rade istoimeni projekat kao rezultat istraživanja da su vrijednosti kod učenika ove škole o braku i porodici narušene, pa žele da ih promovišu. Na okruglom stolu prisutni su bili stručnjaci iz oblasti psihologije, pedagogije i sociologije, pedagog II gimnazije i predstavnici Centra za socijalni rad. Također su na okruglom stolu bili i predstavnici svih učeničkih vijeća srednjih škola sa područja općine Zenica i svih lokalnih medija.

Datum implemetacije projekta: 27.11.2008.godine, Dom mladih Zenica

3. Naziv projekta: „Voloteri/ke-meta predrasuda, „Ne radimo za džabe!«“

Sažetak projekta:

Okrugli stol na temu «Voloteri/ke-meta predrasuda, Ne radimo za džabe!» u organizaciji CEM-a i Volonterskog odbora CEM-a, održan je 05.12.2008. povodom Međunarodnog dana volontera/ki.

Na okruglim stolovima su učestvovali predstavnici/e vladinog i nevladinog sektora sa područja općina : Vitez, Travnik i Zenica, predstavnici/e škola i učeničkih vijeća a takođe su bili prisutni volonteri/ke iz omladinskih klubova koji/e su i bili/e uključeni/e u organizaciju ovoga skupa. Na okruglom stolu se raspravljalo o značaju volonterizma danas koji je jedan od veoma važnih faktora civilnog društva u kojem živimo, predrasudama s kojima se susreću volonteri/ke, te volonterskoj politici CEM –a, kreiranoj od strane Volonterskog odbora CEM-a.

Datum implemetacije projekta:

05.12.2008.godine – MEĐUNARODNI DAN VOLONTERA

Travnik – Hotel „Lipa“

Vitez – Sala općine Vitez

Zenica – Dom mladih

2.4.3. Projekti vezani za sport

1. Naziv projekta: „Ulična košarka Turbe 2008“

Sažetak projekta:

U organizaciji Centra za Edukaciju Mladih Travnik i Turbe, 30.08.2008. godine na SRC „Vlašić“ Turbe, održan je šesti turnir u uličnoj košarci. Turnir je i ove godine okupio veliki broj ekipa sa šireg područja SBK te priredio zanimljiv sportski događaj. Prvo mjesto osvojila je ekipa **Caffe R1** iz Travnika i time uspjela da odbrani titulu prošlogodišnjeg pobjednika.

Projekat je uspješno praćen medijima koji su kao i svake godine izvještavali o ovome sportskom takmičenju.

Datum implemetacije projekta: 30.08.2008.godine, Turbe

2. Naziv projekta: „Male olimpijske igre 2008“

Sažetak projekta:

"Male olimpijske igre" (Olimpijske Igre za djecu), organizovane su u saradnji sa neformalnom grupom roditelja i volontera CEM-a. Na sportskim terenima kasarne "Travnik" u ovim igrama je sudjelovalo oko 120 djece, različite socijalne, etničke i druge skupine.

Datum implemetacije projekta: 22.06.2008. - Kasarna „Travnik“ ,Travnik

2.4.4. Projekti vezani za kulturu

1. Naziv projekta: „Izložba – Srednjovjekovni grad Toričan“

Sažetak projekta:

Foto – novinarska grupa je u sklopu svojih redovnih aktivnosti organizovala vanjsku aktivnost "Izložbu" pod nazivom "Srednjovjekovni grad Toričan".

Izložba je bila postavljena u centru Turbeta i bila je uvod u akciju čišćenja grada Toričana.

Cilj izložbe je bio promocija kulturne baštine naše zajednice, te poziv građanima da se uključe u akciju zaštite kulturnog nasljeđa.

Izložba je popraćena putem medija, te posjetom velikog broja građana.

Datum implemetacije projekta: 30.05.2008.godine, Turbe

2. Naziv projekta: „Čišćenje starog grada „Toričan“ Turbe“

Sažetak projekta:

Akcija - Čišćenje starog grada "Toričan" Turbe

31.05.2008. godine CEM Turbe je organizovao akciju čišćenja starog grada "Toričan".

U cilju zaštite provedena je akcija čišćenja ovog srednjovjekovnog grada, koji se nalazi na obroncima Varošlučkih brda. Grad potiče iz XIV vijeka, a zbog nebrige društva nalazi se na rubu nestanka.

CEM Turbe je projektom Toričan alarmirao zajednicu, te sa ljubiteljima prirode i kulturnog nasljeđa, uradio obilježavanje puta, čišćenje prilaza gradu te čišćenje istočne i zapadne kule.

Datum implemetacije projekta: 31.05.2008.godine, Turbe

3. Naziv projekta: „Kulturna baština Turbeta“

Sažetak projekta:

U saradnji sa OŠ "Turbe", Foto-Novinarska grupa CEM Turbe je u hodu škole postavila izložbu sa fotografijama kulturne baštine Turbeta, gdje su kroz fotografiju promovisane lokacije stećaka koji se nalaze na lokalitetu Turbeta, stari grad Toričan i nekropola u centru Turbeta.

Cilj izložbe je promocija kulturne baštine naše zajednice i upoznavanje što većeg broja mladih ljudi sa bogastvom kulturno-istorijskih spomenika koji se nalaze na lokalitetu Turbeta.

Datum implemetacije projekta: 08-15.09.2008.godine, Osnovna škola „Turbe“

2.4.5. Projekti za volontere/volonterski projekti

1. Naziv projekta: „CEM Mjesečni žurnal“

Sažetak projekta:

U suradnji sa **Radio Postajom Vitez**, na 91.3 Mhz, svake zadnje srijede u mjesecu u terminu od 17:15-18:00 sati, volonteri/ke CEM-a Vitez realizuju edukativne radio emisije posvećene mladima.

Pored edukativnih tema, prezentuju se i aktivnosti, te implementirani projekti CEM-a. Zahvaljujući podršci RPV, ove emisije se realizuju već 3 godine.

Datum implemetacije projekta: Traje

2.Naziv projekta: „Dan volontera CEM -a“

Sažetak projekta:

Omladinski radnici iz Turbeta i Travnika su organizovali „Dan volontera CEM-a“ kojem su prisustvovali najaktivniji volonteri iz Zenice, Viteza, Travnika, Turbeta i Donjeg Vakufa. Cilj ovog projekta je bio jedna vrsta nagrade za naše volontere koji su taj dan imali priliku da se druže i razmjenjuju iskustva stečena u svojim klubovima.

Nakon toga smo imali kolektivni ručak koji je takođe na svoj način doprinio zbližavanju naših volontera koji su došli iz različitih klubova.

Datum implemetacije projekta: 15.03.2008. – Hotel „Vitez“, Vitez

3.Naziv projekta: „Volonterska razmjena“

Sažetak projekta:

Centar za Edukaciju Mladih Travnik je organizovao razmjenu volontera/ki naše organizacije, koja se održala 24., 25. i 26. 10. 2008. godine, na Vlašiću u motelu „Relax“.

Program razmjene obuhvatio je prezentaciju Volonterske politike CEM-a, kreiranu od strane Volonterskog odbora CEM-a, i planiranje aktivnosti koje je Volonterski odbor CEM-a trebao da realizuje do kraja 2008. godine.

Osim razmjene iskustava, vještina, znanja i stavova, volonteri/ke naše organizacije su kroz metode neformalne edukacije radili na izgradnji tima i timskog duha.

Datum implemetacije projekta: 24., 25. i 26. 10. 2008. Vlašić – Hotel „Relax“ Vlašić

2.4.6. Projekti educiranja mladih iz lokalnih zajednica

1. Naziv projekta: „Osnaživanje kapaciteta učeničkih vijeća“

Sažetak projekta:

Projekat „**Osnaživanje kapaciteta učeničkih vijeća**“ je projekat koji se sastoji od više planiranih aktivnosti koje će u konačnici doprinijeti stvaranju funkcionalnih učeničkih vijeća koja aktivno doprinose razvoju demokratskog društva na području općina Travnik, Vitez i Zenica. Nekoliko planiranih aktivnosti su već implementirane u dogovoru sa školskim organima koji su direktno zaduženi za rad sa vijećima učenika (pedagozi i koordinatori učeničkih vijeća). Svakoj školi je bio ponuđen program koji sadržava aktivnosti koje su namjenjene članovima vijeća učenika a koje doprinose unaprijeđenju njihovog rada.

U 2008. godini urađene su slijedeće aktivnosti:

Niz radionica koje doprinose boljem i efikasnijem radu učeničkih vijeća te kreiranju dokumenta godišnjeg plana rada.

-Paket treninga koji je sadržavao tri tematske cjeline koje doprinose povećanju i osnaživanju kapaciteta članova učeničkih vijeća, njihovih interpersonalnih i društvenih vještina (timski rad, komunikacija, planiranje, pisanje i realizacija projektnih prijedloga).

Aktivnosti planirane za 2009.:

-Razmjena učeničkih vijeća koja će sadržavati radionice javnog nastupa, prezentacije postignutih rezultata te kreiranih godišnjih programa rada učeničkih

vijeća i na kraju planiranje zajedničke aktivnosti svih učeničkih vijeća učesnica projekta.

-Niz aktivnosti koje će činiti kraj projekta jesu promocije rada učeničkih vijeća realizovane kroz organiziranje javnih prezentacija, PR materijala, brošura, radio emisija, internet stranica itd.

Datum implemetacije projekta: Od novembra 2008. do aprila 2009.

2. Naziv projekta: „Edukacija omladinskih lidera prigradskih naselja općine Travnik“

Sažetak projekta:

Cilj projekta je da osnaži mlade ljude prigradskih naselja da aktivno učestvuju u društvenom životu, promociji i ostvarivanju prava, te kreiraju uslove u svojim zajednicama za ostvarivanje svojih punih potencijala.

Program projekta se sastojao od četiri bloka na slijedeće teme:

- Razvoj i izgradnja tima
- Osnovi komunikacijskih vještina
- Pisanje projektnih prijedloga
- Ljudska prava

Rezultat ovoga projekta je 12 edukovanih mladih ljudi koji dolaze iz prigradskih naselja, Karaule, Turbeta i Han Bile.

Datum implemetacije projekta: novembar - decembar 2008.

Razmjena unutar projekta „Edukacija omladinskih lidera u prigradskim naseljima“

U Skijaškom klubu „Karaula“ na Vlašiću, Centar za Edukaciju Mladih je održao trening na temu „**Pisanje projektnih prijedloga**“ i „**Ljudska prava**“ za mlade ljude iz prigradskih naselja općine Travnik.

Kao rezultat aktivnog učešća participanata ovog treninga, osmišljeno je 5 projektnih prijedloga, s ciljem povećanja broja aplikacija koje dolaze iz prigradskih naselja, a usmjerenih ka općini. Na ovaj način, mladi iz prigradskih naselja dobili su mogućnost da utječu na rješavanje aktuelnih problema u njihovim zajednicama.

S ovom razmjenom završen je i ciklus treninga kojima je cilj bio edukacija i osnaživanje omladinskih lidera u prigradskim naseljima.

Datum implemetacije **19., 20. i 21.12.2008. godine, Vlašić**

3. Naziv projekta: „Edukacija omladinskih lidera/aktivista unutar romske populacije“

Sažetak projekta:

Projekat je nastao kao rezultat nedovoljne uključenosti mladih Roma u ostvarivanju svojih osnovnih ljudskih prava, kreiranju i konzumiranju kulturnih, edukativnih i sportskih programa, te nedovoljnim ljudskim kapacitetima (omladinskim liderima) koji bi doprinosili poboljšanju uslova mladih Roma općine Zenica.

Projekat se sastojao od pet cjelina:

- Kreiranje adekvatnog edukativnog programa na osnovu istraživanja koje je obuhvatilo direktne razgovore sa mladim Romima i njihovim predstavnicima, prikupljanje informacije sa postojećih pisanih i elektronskih medija, provjera relevantnih podataka i na kraju revizija postojećeg edukacijskog programa za omladinske lidere/aktiviste na osnovu dobijenih rezultata.
- Paket treninga koji je sadržavao četiri tematske cjeline koje su doprinijele povećanju i osnaživanju kapaciteta omladinskih lidera, njihovih interpersonalnih i društvenih vještina (osnove omladinskog rada i team building, komunikacija, pisanje i realizacija projektnih prijedloga i ljudska prava).

- Realizacija praktičnog dijela programa se sastojala od kreiranja projektnih prijedloga od kojih će najbolji biti nagrađen grantom za realizaciju, projekti će biti usmjereni ka očuvanju i promociji romske kulture.
- Uspostavljanje komunikacije između komisije za mlade i omladinskih lidera koji su uspješno prošli edukativni program.
- Promocija romskih omladinskih lidera koja je ujedno i kraj projekta. Aktivnosti za samu pomoć su dodjela certifikata za uspješno završen kurs, organiziranje javnih prezentacija, PR materijala, brošura, radio emisija, internet stranica itd.

Rezultat ovog projekta je 10 educiranih omladinskih lidera.

Datum implemetacije projekta: novembar - decembar 2008.

2.5. Financijski izvještaj za 2008.

Naziv aktivnosti	Iznos u KM
Omladinski rad i obrazovni programi	
Razvoj organizacije	
Administracija	
Ljudski resursi	
Ukupno	

3. Zahvalnice

Članovi/ce upravnog odbora

- Irena Batić
- Haiša Halilović
- Sandra Gazibarić
- Esmā Hopić
- Admir Arnautović

Partneri i donatori

- Sida – Švedska međunarodna razvojna agencija
- Forum Syd Švedske
- Forum Syd Balkans Programme
- Općina Travnik
- Općina Vitez
- Općina Zenica
- Mjesna zajednica Turbe, Travnik, Bosna i Hercegovina
- Ministarstvo obrazovanja Srednjobosanskog kantona
- Ministarstvo obrazovanja Zeničko-Dobojskog kantona
- Komisija za mlade općine Travnik
- OSCE
- Škola za edukaciju i komunikaciju, Jönköping Univerzitet u Švedskoj
- Pedagoški fakultet, Univerzitet u Zenici
- PRONI Centar za socijalno podučavanje, Hrvatska
- Forum MNE – Forum mladi i neformalna edukacija, Crna Gora
- Triagolnik - Centar za neformalno obrazovanje, Makedonija
- CORNO Centar za omladinski rad i neformalno obrazovanje, Doboj, Bosna i Hercegovina
- PRONI Centar za omladinski razvoj, Brčko, Bosna i Hercegovina
- Alter Art Travnik, Bosna i Hercegovina
- Omladinska informativna agencija - OIA, Zenica, Bosna i Hercegovina
- Margina, Zenica, Bosna i Hercegovina

- Lotos, Zenica, Bosna i Hercegovina
- Econova, Zenica, Bosna i Hercegovina
- Enter, Zenica, Bosna i Hercegovina

Sponzori

- Udruženje privrednika-UPUT, Travnik, Bosna i Hercegovina
- Borac Travnik, Bosna i Hercegovina
- IT Computers, Travnik, Bosna i Hercegovina
- NoBil, Nova Bila, Travnik, Bosna i Hercegovina
- Eurocopy, Zenica, Bosna i Hercegovina
- Dom mladih, Zenica, Bosna i Hercegovina

Mediji

- TNT radio, zvanični medijski promotor
- TV Travnik
- Radio postaja Vitez

Web portali

- www.tnt.ba
- www.mladi.info

Centar za Edukaciju Mladih CEM